

21.05.2020

לכבוד
בורגרים
בניהול חברת בי.בי.בי מסעדות בע"מ
המחשב 3
נתניה

לדוא"ל: service@iburgerim.co.il

הנדון: דרישה להסרת תנאי שירות צבאי למועמדים לעבודה ברשת בורגרים

שלום רב,

לאחרונה הוקם ליד הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב מיזם שבו עשרות רבות של מנהלות ומנהלים בכירים במגזר העסקי התגייסו במטרה לקדם אחריות חברתית ולתפקד ככח תגובה מהיר לפגיעות משמעותיות בערכים של המשטר הדמוקרטי בישראל בכלל ובזכויות האדם בפרט. פרטים על ה"מנהלות והמנהלים לאחריות חברתית" ופעילותינו ניתן למצוא [כאן](#). במסגרת פעילותינו אנו עומדים להקים את רשימת "עסקים איתם איננו עושים עסקים", בה נפרסם שמות של חברות, עסקים ורשויות שנמצאו לאחר בדיקה ככאלה הפוגעים בזכויות האדם באופן פסול משפטית או ציבורית.

המלצת הוועד המנהל של המנהלות והמנהלים לאחריות חברתית לחברים במיזם ולציבור בכללותו תהיה להימנע מרכישת מוצרים ושירותים ומעשיית עסקים בכל דרך אחרת עם גופים שישתייכו לרשימת "עסקים איתם איננו עושים עסקים".

הרינו לפנות אליכם בעניין שהובא לתשומת ליבנו, לפיו רשת בורגרים הציבה תנאי של שירות צבאי לקבלה לעבודה בתפקיד מלצרות בסניפ/ים (מצורף כדוגמא צילום מודעה מאתר פייסבוק של רשת בורגרים סניף עפולה מיום 28.8.2019).

הצבת תנאי של שירות צבאי מעלה חשש ממשי כי התנאי נועד לסגור את דלת מקום העבודה בפני אוכלוסיות שאינן משרתות בצבא, ובהן ערבים, חרדים ואנשים עם מוגבלויות. פרקטיקה זו גורמת להדרה של המשתייכים לאותן אוכלוסיות משוק התעסוקה, מבלי לתת להם הזדמנות להוכיח עצמם ולשכנע כי הם ראויים לתפקיד. בכך נפגעת הזכות לשוויון ולכבוד של אותן אוכלוסיות, לרבות במקרים שבהם ההימנעות משירות נובעת מכוח חוק, מטעמי דת ומטעמי אי מסוגלות פיזית או נפשית. הדרה זו אף מחזקת את תחושת אי השייכות של קבוצות מיעוט אלו לציבור הרחב.

לפרקטיקה זו אין מקום. ההחלטה לקבל עובדים לעבודה צריכה להתבסס על שיקולים ענייניים ומקצועיים בלבד, וכל קריטריון שנקבע לצורך קבלה לעבודה צריך להתחייב מאופי ומהות התפקיד. סעיף 2 לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה קובע כי הצבת תנאים שאינם מן העניין, ואינם מתחייבים ממהות ומאופי התפקיד, תחשב אפליה. סעיף 9 לחוק מטיל את נטל ההוכחה בדבר הרלוונטיות של תנאי לתפקיד על המעסיק. [בית הדין לעבודה](#) החיל הוראות אלה וקבע כי הצבת תנאי של שירות צבאי לצורך קבלה לעבודה אזורית, מבלי שהשירות הצבאי רלוונטי לדרישות התפקיד, מהווה אפליה עקיפה. יצוין כי גם העסקת עובדים באמצעות חברת שירותים או כוח אדם אינה פוטרת את המעסיק בפועל מחובתו להבטיח שוויון לעובדים ולמועמדים לעבודה במקום העבודה. החוק אף קובע בסעיף 8 כי פרסום מודעת הצעת עבודה שיש בה משום אפליה הוא מנוגד לחוק ומהווה עבירה מנהלית אשר בצידה קנס.

בעניינכם, תנאי שירות צבאי כלל אינו רלוונטי לתפקיד מלצרות, ולא נראה רלוונטי לכל תפקיד אחר ברשת, ועל כן נראה כי פרסום המודעות הוא אינו חוקי. ככל שהנכם סבורים כי קיים טעם ענייני בהצבת התנאי, נבקש לקבל הסבר מנומק. ככל שלא יוצג הסבר משכנע, מצופה כי התנאי המפלה יוסר מיידית (הן ממודעות שמפרסמת החברה והן משיקולי הקבלה לעבודה בפועל) ולא יחזור בעתיד.

כרשת המחזיקה סניפים רבים בכל רחבי הארץ וכתוצאה מכך מספקת תעסוקה לכמות רבה של עובדים, מצופה מכם לפעול תוך שמירה על ערך השוויון, כולל השוויון בקרב מועמדים לעבודה. גם אם כוונתכם לא הייתה פסולה, נבקש להבהיר כי אפליה נבחנת במישור התוצאתי, ובמקרה זה אין ספק כי התוצאה היא פגיעה באוכלוסיות שלא משרתות בצבא.

אנו מצפים לעדכון בנושא תוך ארבעה שבועות ממועד שליחת מכתב זה, על מנת שנוכל להימנע מהכללת שם הרשת ברשימת "עסקים איתם איננו עושים עסקים" של המנהלות והמנהלים לאחריות חברתית.

לחלופין, ככל שברצונכם למסור תגובה לטענות הכלולות במכתבנו זה, נשמח לפרסמה באתרנו בכל עת.

בכבוד רב,

פרופסור רונן אברהם,

Ronen3112@gmail.com

מנהלות ומנהלים לאחריות חברתית
(ליד הפקולטה למשפטים באוניברסיטת
תל אביב)

